

Un jutjat de pau, dos jutjats de pau: crònica de solidaritat

Exercir la solidaritat entre pobles veïns vol dir oferir suport i ajuda; aquestes conductes es poden manifestar de diferents formes, i donen com a resultat l'enfortiment dels lligams i l'augment de la qualitat de vida de tots els membres d'ambdues comunitats.

Alaquàs i Aldaia són dos pobles de l'Horta Sud amb una unió innegable, amb una cultura ancestral compartida; amb una quotidianitat mixturada que es manifesta en els llaços familiars, en la parla, en els menjars, en les celebracions, en les mateixes séquies o en els carrers compartits.

Pel que fa a l'àmbit judicial, Alaquàs i Aldaia havien compartit fins i tot algun jutge, de quan hi havia jutjats de districte. Però el que no havien compartit mai era el mateix espai per a desenvolupar les funcions corresponents als jutjats de pau. Hui podem dir que aquests pobles han fet, per un temps, de les oficines de justícia d'Alaquàs, del Jutjat de Pau, un espai únic, compartit amb tanta naturalitat que només si s'analitzen les circumstàncies viscudes podrem valorar la dimensió de la generositat aportada per totes i tots els implicats. Cal, doncs, amb aquesta senzilla crònica, fer visible la solidaritat comunitària i laboral practicada entre els Jutjats de Pau d'aquests pobles germans, amb motiu de la DANA.

El 29 d'octubre de 2024, el Jutjat de Pau d'Aldaia, situat al C/ Dissabte, 9, va sofrir les inundacions hagudes en aquesta zona; inundacions tan importants com per a no poder treballar-hi.

El secretari del Jutjat d'Aldaia, Andrés Palacios, va acudir el primer dia de novembre al lloc de treball i va trobar senyals d'aigua i fang de fins a un metre d'alçària a l'entrada. I a l'espai d'oficina i despatxos, les marques arribaven fins a uns trenta centímetres, prou nivell per a banyar i enfangar tots els lligalls de les prestatgeries més baixes de l'arxiu. «Els lligalls eren blocs de fang».

Els serveis municipals d'Aldaia tenien funcions relacionades amb les vides de les persones i les seues necessitats. De manera que, amb un gran sentit de responsabilitat, el secretari amb els treballadors del jutjat que es van poder acostar, junt amb una colla de quatre o cinc voluntaris reclutats del punt que l'Ajuntament havia arbitrat per al voluntariat, van poder traure gran part del fang que s'havia instal·lat i amenaçava la destrucció, per humitat, de llibres i expedients.

Com la porta d'entrada s'havia espatllat i una vegada oberta ja no es podia tancar bé, van decidir repartir el material sensible, significatiu, important, entre els treballadors: els llibres de registre civil, ordinadors, etc., perquè no quedaren exposats a possibles actes vandàlics. El material nou, acabat de comprar: fulls, porta fulls, sobres, etc., va ser arrossegat per l'aigua i el fang.

Amb els ordinadors en possessió dels treballadors, van poder teletreballar des de casa el més urgent: el Registre Civil.

Va arribar a oïts del secretari del Jutjat d'Aldaia que a Alaquàs hi havia una treballadora de baixa, i per tant disposaven d'un lloc material per a poder rebre alguna comanda dels ciutadans personalment. Així és com, per torns, cada dia un o dos administratius venien al jutjat d'Alaquàs.

El nostre Jutjat de Pau havia estat afectat mínimament per l'aigua: quatre dits de fang que l'Ajuntament va manar netejar ràpidament. El nostre problema va ser, en principi, que els ordinadors no funcionaven perquè el cablejat i endolls instal·lats arran de terra havien estat afectats per l'aigua. També es van resoldre prompte aquestes avaries.

Els treballadors d'Aldaia, discretament, van ocupar la taula minúscula dels llibres de registre, on habitualment la jutgessa signa les entrades; així com una altra supletòria que, per als moments de descans per a prendre la fruita de mitjan matí, tenen instal·lada els treballadors del nostre poble. També van prendre possessió del despatx de la jutgessa fins que arribava la lletrada de Justiprop cada dimarts de matí, i qualsevol racó on es pogués posar un ordinador portàtil: tot era un bon lloc per a poder avançar el treball.

La vida continuava; però es duia per dins la tristor de les morts de coneguts o de familiars de coneguts; sabíem de persones que ho havien perdut tot; es comentava amb detall com havien quedat els jutjats de Catarroja o de Picanya; es parlava de l'ascensor del veí o de l'alçària de l'aigua a tal o tal altre barri.

Circulava, per contagi, també, un corrent de compassió i d'empatia. Del fang propi i aliè cadascú se n'havia ocupat els primeríssims moments, i ara, amb gran sentit del deure, calia intentar normalitzar al màxim les rutines, fins i tot les burocràtiques: matrimonis, conciliacions, registres de nounats...

Els ciutadans i ciutadanes d'Aldaia arribaven al seu Jutjat i mitjançant un cartell, amb indicació de l'adreça, eren remesos al d'Alaquàs, al nostre. En arribar ací, es feia un primer triatge per tal de saber a qui corresponia la tasca de fer els documents sol·licitats o de resoldre els dubtes plantejats. Seguia l'avis a l'administratiu o administrativa corresponent. Al mostrador hi havia, per la banda de dins, treballadors d'ambdós pobles, i per la banda de fora, un nombre considerable de ciutadans i ciutadanes alaquasers i aldaiers, que acudien a fer les seues gestions com ara una fe de vida, per a poder continuar rebent la pensió des de França, Alemanya o Rússia, tan esforçadament guanyada en altre temps ja llunyà; una partida de naixement literal per tal de fer un carnet d'identitat per primera vegada; la recollida d'una citació per acudir a punt el dia i hora del judici o a iniciar un expedient matrimonial.

I és així com les dependències del Jutjat de Pau d'Alaquàs es van convertir, per mor de la DANA, en el Jutjat de Pau d'Alaquàs i d'Aldaia. Cal dir que totes les gestions menys urgents quedarien endarrerides. Per pal·liar el problema de l'acumulació de treball, amb el temps, la Conselleria enviaria una persona de reforç per a cada jutjat afectat per les inundacions.

L'aplicació DICIREG entrà en funcionament en les oficines dels Registres Civils del Partit Judicial de Torrent a partir del dia 13 de maig de 2024. Com els ciutadans encara tenien, i tenen, el costum de sol·licitar qualsevol certificat personant-se en el jutjat, es donava la situació d'haver d'ensenyar, amb el telèfon del sol·licitant, la forma d'obtenir-lo. Això suposava pedagogia, paciència i comprensió. I es va fer.

Però aquesta situació tan voluntariosa com incòmoda, amb l'amuntegament de portàtils i patracols per tot arreu, que es duia amb la voluntat de proporcionar ajuda, no era una solució òptima per a ningú; de manera que es va considerar la conveniència de posar en coneixement de l'administració local la situació. L'Ajuntament d'Alaquàs, concretament l'alcalde, Toni Saura, en comprendre el conflicte del Jutjat de Pau d'Aldaia, es posà en contacte amb Guillermo Luján, alcalde d'Aldaia. Es van fer propostes d'arranjament, tot tenint en compte els espais de què disposàvem; i comptant amb l'aquiescència i generositat de tots, Alaquàs va oferir tot el que podia oferir.

El saló de bodes o saló de vistes s'emplenà de cables, cordells, endolls, pantalles i lligalls de documents: cinc immensos monitors per damunt de les taules, usades antany i ara, per denunciats i denunciants, demandats i demandants, jutges o jutgesses, per a judicis o conciliacions; així com per part de parelles, testimonis i jutges o jutgesses, per a les signatures consegüents a la celebració d'unes noces.

El 4 d'abril entrava en vigor la Llei orgànica 1/2025, de 2 de gener, de mesures en matèria d'eficiència del Servei Públic de Justícia, que comportava nombrosos canvis legals i obligava a modificar alguns apartats del Codi Civil. Efectivament, aquesta llei eliminava la competència dels Jutges de Pau per a celebrar matrimonis civils, i la seua figura quedava reforçada en el seu paper de conciliador de conflictes. Però des del díhuit de novembre, quan es va instal·lar el Jutjat d'Aldaia al saló de bodes, fins al quatre d'abril, s'havien de celebrar les bodes inajornables programades des de feia mesos.

De manera que, després d'acceptades, per part de tot el personal, les condicions de treball, es va presentar aquest xicotet contratemps, que ja sabíem què caldria abordar: en el saló havíem de celebrar les bodes que ja estaven pactades amb anterioritat, i ara el teníem ocupat amb els ordinadors i els seus usuaris.

Res va ser impediment per a poder complir amb tot, de manera que el dia que hi havia boda, un quart d'hora abans de l'acte, els administratius d'Aldaia, amb paciència i comprensió, arreplegaven acuradament els monitors per tal de deixar lliures les taules i les cadires, i també amagaven dissimuladament els lligalls per a deixar l'espai en condicions dignes per a poder celebrar la cerimònia prevista. Cal dir que les parelles contraents ajudaven amb la seua comprensió, perquè sabien de bestreta, en alguns casos, que el Jutjat d'Alaquàs, a causa de la DANA s'havia convertit també en el Jutjat d'Aldaia.

A conseqüència de l'entrada en vigor de la llei esmentada, els jutjats, oficines de justícia, estan dotades d'un monitor, per a fer conferències on els ciutadans o els seus representants, s'asseuen per tal de defensar, declarar..., si cal. I a l'altre costat de la pantalla hi ha un jutge, per a intentar un acord o la solució corresponent en cada cas. Doncs bé, quan hi havia conferència, al despatx de la jutgessa, on hi és ubicat el monitor, s'havien de parar totes les activitats, encara que fos l'advocada de Justiprop atenent una consulta. Cal dir que es van assumir els trasllats sobtats amb naturalitat i diligència.

Encara que es van ajornar activitats, vam haver de fer alguna conciliació al despatx de la nova secretària perquè no hi havia un altre espai. I si la situació no

era prou embolicada, el nostre secretari es jubilava. Efectivament, Juan Enrique Martínez, qui havia entés la situació que li plantejava en novembre Andrés Palacios, secretari d'Aldaia, i que va rebre, igual que la jutgessa d'Alaquàs, l'arribada dels aldaiers amb generositat i comprensió, ens deixava després de deu anys al nostre Jutjat com a secretari. La nova secretària, ja esmentada, es va trobar amb un jutjat que eren dos jutjats. Per sort, en aquest moment el treball ja era una rutina ordenada: cadascú coneixia les seues funcions i ja ens havíem pres voluntat.

Al mateix temps que treballava en els assumptes propis, el secretari d'Aldaia feia gestions i propostes a les diverses administracions, per a donar fi al problema del Jutjat d'Aldaia, que semblava no tenir ràpid desenllaç, perquè l'aire condicionat s'havia espatllat, i com no havien demanat l'arranjament com a prioritari i urgent, tardarien massa a donar-li solució. Cal recordar que el Jutjat de Pau d'Aldaia no té més ventilació que la porta d'entrada, i es fa necessari l'equip de l'aire condicionat. Palacios va fer a les administracions diverses propostes sense resultat positiu; comenta que tots es mostraven excessivament ocupats en tasques més urgents.

A principis del mes maig, quan el Jutjat d'Aldaia va estar en condicions d'habitabilitat, els aldaiers van marxar deixant un silenci que hi ha qui va traduir com: «Donaven 'vidilla'».

Poc després, van celebrar el temps de companyonia amb un dinar on van acudir tots els treballadors que van poder. Ara, encara que queden per fer moltes millores, els aldaiers gaudeixen de mobiliari nou i, fins i tot, la Gerència de Justícia els ha proporcionat purificadors d'aire.

Si analitzem totes les situacions viscudes i les accions dutes a terme per tal de pal·liar els efectes de la DANA en justícia, ens apropem a allò que defineix la solidaritat. «Adhesió circumstancial a la causa o a l'empresa d'uns altres». «Relació de fraternitat, de sosteniment recíproc, que lliga els diversos membres d'una col·lectivitat en el sentiment de pertinença a un mateix grup i en la consciència d'uns interessos comuns».

Gestors/es (secretaris/es), tramitadors/es, auxiliars, jutgesses i jutge es van responsabilitzar dels quefers corresponents i van treballar conjuntament amb interès per traure endavant les mampreses dels dos Jutjats. A saber: Raquel, Tania, Yolanda, Jesús, Virginia, Juan Enrique, Andrés, Pepa, Pilar, Carmen, Luisa, José Antonio, Silvia i Mari Luz.